

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning i Tanums kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tanums kommun att senast den **15 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Om Tanums kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Tanums kommun ska vidta följande åtgärder

1. Se till att de nationella proven används och genomförs i enlighet med författningarnas krav inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i kurser där nationella prov ska genomföras. (4 kap. 10 och 10 a och b §§ Förordningen (2011:1108) om vuxenutbildningen i dess lydelse enligt SFS 2017:1109 samt 3, 18 och 19 §§ Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser att elever deltar i alla delar av ett nationellt prov.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:9856) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om de verksamheter som ingår i tillsynen uppfyller kraven i författningarna beträffande att nationella prov används och genomförs i kurser på gymnasial nivå där nationella prov är obligatoriskt. Tillsynen avgränsas till de kurser som huvudmannen bedriver i egen regi.

Tillsynen av kommunal vuxenutbildning i Tanums kommun har genomförts genom besök i verksamheten den 21 maj 2025. Som en del av tillsynen har intervjuer med lärare och rektorn genomförts.

Vidare har dokumentation granskats bland annat uppgifter gällande elevers deltagande i de nationella proven. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

De nationella proven används och genomförs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av det skriftliga underlag som Skolinspektionen har tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att de nationella proven genomförs i samtliga kurser på gymnasial nivå där det är obligatoriskt. Av de dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att samtliga delprov genomförts i de kurser som har genomförts år 2024 och våren 2025.

Vidare framgår av intervjuer med lärare och rektorn att elever vid flera tillfällen får information om de nationella proven. Det framgår också att lärarinformationen för respektive kursprov generellt följs, exempelvis gällande att uppsatsdelar skrivs på digital enhet. Emellertid framgår det av intervjun med lärarna att inte alla lärare, under det senaste året, har avidentifierat de digitala elevlösningar som ska avidentifieras enligt respektive lärarinformation. Lärare som undervisar i kurserna svenska 1 och svenska som andraspråk 1 uppger att de inte har avidentifierat de digitala elevlösningarna medan läraren som undervisar i engelska uppger att hen har gjort det.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de kurser som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i engelska kurserna 5 och 6, matematik kurserna 1–4 och svenska kurserna 1 och 3 eller svenska som andraspråk kurserna 1 och 3. Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder. (4 kap. 10 a § första och andra styckena förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska eleven skriva uppsatserna i de nationella proven i engelska och svenska eller svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på dator eller annan digital enhet. Rektorn får besluta att eleven inte behöver skriva uppsatserna i proven på dator eller annan digital enhet, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 b § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning)

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår att bestämmelser om nationella prov finns bland annat i 4 kap. förordningen om vuxenutbildning.

Av Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår även att rektorn ansvarar för att bestämmelserna i föreskrifterna följs. Rektorn får inte överlåta sitt ansvar

enligt första stycket. (3 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska skolenheten ha rutiner så att eleverna genomför ett prov på ett likvärdigt sätt och på ett sådant sätt att ett prov kan användas som underlag vid en bedömning av elevernas kunskaper i det ämne eller den kurs som provet avser. Vid provgenomförandet ska eleverna ha tillgång till sådant material som anges i lärarinformationen för varje prov. I lärarinformationen anges vilka hjälpmedel som är tillåtna. Mobiltelefon eller annan elektronisk utrustning är inte tillåtna hjälpmedel, om inte annat särskilt anges i lärarinformationen. (18 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska eleverna genomföra ett prov på det sätt som anges i lärarinformationen för provet. (19 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen i ärendet framkommer att lärarinformationen inte alltid följs, då digitala elevlösningar, som enligt lärarinformationen ska avidentifieras, inte har blivit avidentifierade. Enligt gällande föreskrifter ska eleverna genomföra ett nationellt prov på det sätt som anges i lärarinformationen för provet. Skolinspektionen bedömer därför att Tanums kommun inte lever upp till författningarnas krav i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Tanum kommuns kommunala vuxenutbildning uppfyller inte författningarnas krav vad gäller användandet och genomförandet av nationella prov på gymnasial nivå. Det finns därför skäl att förelägga Tanum kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Område utan konstaterad brist

Elever deltar i alla delar av ett nationellt prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av det underlag som Skolinspektionen har tagit del av samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att majoriteten av eleverna genomför de nationella proven och att samtliga elever förväntas delta i alla delar av ett nationellt prov i de kurser där det är obligatoriskt. Lärarna och rektorn uppger att det endast vid enstaka tillfällen förekommit att elever på eget initiativ, på grund av sjukdom eller andra skäl, inte deltagit på provet. Vidare uppger både lärare och rektorn att rektorn inte fattat något beslut om att en elev inte behöver genomföra hela eller delar av ett nationellt prov.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de ämnen på de nivåer som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i de kurser som anges i samma paragraf. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § Förordningen om vuxenutbildningen i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Hanne Lernout

Föredragande
Signerat av: Hanne Lernout